

Власите живеятъ, както видяхме, или постоянно въ села, или въ лѣтни планински колиби. Постоянните влашки села сѫ разположени всѣкога по високите планини амфитеатрално. Ежидѣ сѫ гъсто градени една до друга. Влашките селски жилища сѫ по-добри отъ българските. Лѣтните села въ Пиндъ и въ Берската Планина се състоятъ сѫщо отъ камени сгради. Колибите по западна Македония сѫ прости плетеници, измазани съ калъ. Мегленци и по жилища не се отличаватъ отъ околните български села.

Отъ облѣклото на власите характеристична е черната дълга туна, която носятъ и мѫже и жени отъ пастирските власи. Другите иматъ отличителна черна антерия, прѣпасана съ поясъ и дълги шарени чорапи до колѣнатата. Както влашката антерия, тѣй и чорапите сѫ прѣдадени отъ власите и на българското занаятчийско население въ Битоля и Прилепъ.

При всичката смѣшица на населението, власите се отличаватъ лесно отъ другите народи въ Македония по своята външностъ и характеръ. Сравнително съ другите народи тѣ въ продължение на цѣли вѣкове сѫ останали най-запазени отъ чужди примѣси. Власите сѫ се погръчали, побългарили, а нѣйде и поарнаутяли; но обратни случаи сѫ голѣма рѣдкостъ. Смѣсени бракове ставатъ, но тѣ сѫ повечето въ губа на власите. Ако влахиня се омажжи за грѣкъ, или за българинъ, обикновено тя се погръча или побългарила. Ако влахъ се ожене за грѣкиня, то цѣлата му кѫща безъ друго се погръча. По тоя начинъ сѫ погръчени власите въ Солунъ и въ Сѣръ; по тоя начинъ сѫ погръчени нѣколко родове и въ Битоля. Ако влахъ се ожене за българка, биватъ случаи, когато българката се овлашва, но много често тя побългарила семейството. Такива примѣри имаме въ Крушово, въ Велесъ и въ Прилепъ. Изобщо казано власите въ Македония сѫ елементъ най-лесенъ за прѣталанье, подиръ тѣхъ идатъ българите, арнаутите и най-упорити въ това отношение оставатъ грѣците.

У македо-епирските власи се отбѣлѣзватъ два типа, които отличаватъ власите отъ другите народи, но пакъ не сѫ общи за цѣлия народъ. Единиятъ типъ господствува на сѣверъ около албанските земи. Тия власи сѫ руси, иматъ рѣстъ по-високъ отъ срѣденъ и често се отличаватъ съ едро тѣлосложение; иматъ закрѣглено високо чело, сувори черти на лицето, голѣми уста, маслинени или тъмнокафяви очи, буйни вѣжди, късоваво лице или съ малки мустаци. Движенето имъ е бавно, почти тържествено. Говорятъ гърлесто и високо. Вториятъ типъ се срѣща повечето на югъ, обикновено